

Tiedote 15.8.2002

Puolukka on jo kypsää poimittavaksi Etelä-Suomessa, sadosta keskinkertainen

Puolukka on kypsynyt poimittavaksi Etelä-Suomessa ja on poimittavissa ensi viikolla myös Keski-Suomessa. Seuraavalla viikolla puolukka kypsyy Oulun läänissä ja Lapin läänin eteläosissa. Elo-syyskuun vaihteessa kypsyminen on edennyt Tunturi-Lappiin asti.

Puolukan kypsymistä on seurattu eri puolilla Suomea 87 tutkimusmetsässä, joissa on yhteensä 435 koeruutua. Raakileitten perusteella tehdyn ennusteen perusteella sadosta on tulossa keskinkertainen. Itä-Suomessa ja Saimaan vesistöalueella sekä Varsinais-Suomessa satotaso nousee paikoin keskin-kertaista paremmaksi. Sato voi kuitenkin vaihdella samankin kunnan alueella suuresti. Hyviä puo-lukkapaikkoja löytyy enemmän tuoreilta kankailta kuin kuivilta ja karuilta kankailta.

Valtakunnallisessa luonnonmarja- ja sienisatotutkimuksessa on seurattu puolukan satotasoa kuuden vuoden ajan. Tänä vuonna sato näyttää heikommalta kuin aikaisempina vuosina. Heikohkoon satoon on vaikuttanut vähäinen kukinta, joka oli heikoin kuuden seurantavuoden aikana. Syitä on etsittävä mm. marjavarvun omasta fysiologiasta sekä sääoloista edellisenä vuonna, jolloin kukka-aiheet muo-dostuvat. Puolukan kukinta-aikana pölytys on voinut osittain epäonnistua, ja kesäkuun kuivuuskin on voinut vähentää kukkien määrää. Halloista ei ollut haittaa puolukan kukinnalle.

Viimeisen kuuden vuoden aikana puolukkasato oli paras vuonna 1997, jolloin tutkituissa metsissä oli kypsiä marjoja keskimäärin 190 kpl/koeruutu, tänä vuonna marjoja on vain noin 100 kpl/koeruutu. Vastaavasti kukkia oli vuonna 1997 keskimäärin 405, tänä vuonna 250. Vuonna 1997 puolukka kuk-ki koko maassa keskimäärin kaksi viikkoa myöhemmin kuin tänä vuonna.

Mustikka kukki ja kypsyi ennätyksellisen varhain

Etelä-Suomessa mustikkasato muodostui keskinkertaiseksi. Muualla sato oli melko heikko ja Länsi-Suomessa laajoilla alueilla heikko. Mustikka kypsyi poimittavaksi Etelä- ja Keski-Suomessa 4.-18.7.2002, Oulun läänissä 13.-23.7.2002 ja Lapin läänissä 20.-28.7.2002. Satoarvio on laskettu koe-ruuduilta (450 kpl) kypsiä marjojen perusteella.

Mustikka kärsi kukinta-aikana ankarista halloista, ja touko-kesäkuun kuivuus Etelä- ja Keski-Suomessa pienensi satoja edelleen. Paikoin runsaita satoja saatiin järvien, lampien ja jokien ranta-metsistä, joissa halla ei vikuuttanut kukkia, ja tällaisilla paikoilla oli myös riittävästi kosteutta raaki-le- ja kypsymisvaiheessa.

Etelä- ja Länsi-Suomessa mustikka kukki 11.-17.5.2002, aikaisemmin kuin koskaan kuuden tutki-musvuoden aikana. Syynä aikaiseen kukintaa oli erittäin lämmin sääjakso huhtikuussa ja toukokuun alkupuolella. Toukokuun loppupuolella ankarat hallat vikuuttivat kukkia erityisesti Itä- ja Länsi-Suomessa. Kolmen viime vuoden aikana mustikka on kukkinut selvästi keskimääräistä aikaisemmin. Kevät on ollut näinä vuosina lämmin, ja mustikka näyttääkin reagoivan aikaiseen keväntuloon au-kaisemalla kukkansa. Toukokuun puolivälissä hallojen todennäköisyys on kuitenkin vielä suuri, ja siksi myös hallat ovat viime vuosina pienentäneet mustikkasatoa.

METLA

M E T S Ä N T U T K I M U S L A I T O S

Kauppasieniä löytää etsimällä, sato jää heikohkoksi

Tatit ja haperot ovat kärsineet kuivuudesta. Kosteista koivumetsistä heinien suojaamia kantarelleja on löydetty paikoin hyvin. Tuoreista kuusimetsistä, myös istutuskuusikoista, on löytynyt herkkutatteja, mutta määrät jäävät keskiarvojen alapuolelle. Keltahapero, koivuhapero ja koivunpunikkitatit ovat olleet toukkaisia.

Kuivilla harvapuustoisilla mäntykankailla sienet ovat eniten kärsineet kuivuudesta, ja siksi männynpunikkitattia on esiintynyt tutkimusmetsissä erittäin vähän. Samoin kehnäsieniä ja kangastatteja on löytynyt vain pieniä määriä.

Oulun ja Lapin lääneissä kosteutta on ollut riittävästi, ja siksi koivun- ja männynpunikkitatteja, kangas- ja isohaperoita sekä kehnäsientä on paikoin ollut runsaasti.

Rouskut ovat nousemassa eri puolilla maatamme. Syksyn myötä alenevat lämpötilat edistävät itiöemien syntyä. Kangashumus tosin kaipaa lisää sateita. Haapa- ja kalvashaaparuskuja, kangas- ja karvaruskuja voi poimia omiksi tarpeiksi koko syyskuun ajan, elleivät kovat yöpakkaset keskeytä itiöemien syntyä.

Suppilovahveroita löytyy Etelä- ja Keski-Suomesta Kainuuta myöten. Tämä sieni on satoisa varsinkin lämpiminä syksyinä, ja sitä voi poimia lumen tuloon asti. Suppilovahvero on kuusimetsien samalikossa piilotteleva sieni, jonka löytäminen tuottaa suurta iloa monille sienestäjille.

Lisätietoja: vanhempi tutkija Kauko Salo, Metla, Joensuun tutkimuskeskus
p. 040 7216070, Sähköposti: kauko.salo@metla.fi

Metlan julkaisemat valtakunnalliset marja- ja sienisatoennusteet perustuvat koko maan kattaviin maastohavaintoihin, joita tehdään koko kasvukauden ajan. Havaintojen keräämiseen osallistuu Metlan lisäksi 4H-liiton maakunnissa toimivia yhdistyksiä sekä metsä- ja puutalousoppilaitoksia, keruu- tuoteneuvoja ja yliopistojen tutkimus- ja kenttäasemia.

Marja- ja sienitiedotteet sekä teemakartat ovat luettavissa Internetissä osoitteessa:
www.metla.fi/metinfo/monikaytto/marjasieni/